



9.5.2016

Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojeluyhdistys tiedottaa

VASTAVALMISTUNUT TUTKIMUS PORVOONJOEN BIOLOGISESTA TILASTA:

Jätevesien aiheuttamat ääriolosuhteet vähentyneet Porvoonjoessa

Viime vuosikymmenen aikana Porvoonjoessa on ollut havaittavissa hidasta kehitystä kohti luonnontilaisempia eliöyhteisöjä ja viimeiset tutkimustulokset osoittavat, että myönteinen kehitys on jatkunut myös vuosina 2013 - 2015.

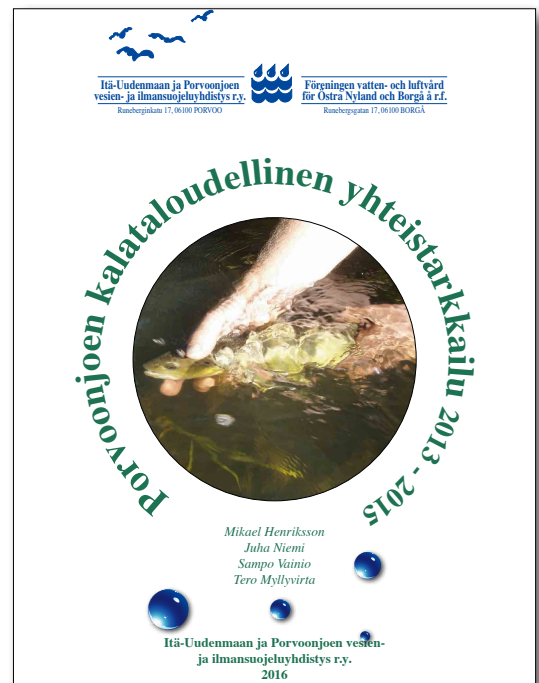
Porvoonjoen eliöstöllä vakaammat elinolot

Porvoonjoen rehevöitymistilanne ei ole viime vuosina oleellisesti muuttunut, mutta jätevesikuormitus on saatu paremmin hallintaan. Tämän myötä ääriolosuhteet, kuten ajoittain haitallisen korkeat haitta-ainepitoisuudet ja happikadot ovat joessa harvinaistuneet, mikä vuorostaan on joen eliöstössä aikaansaanut hiljattaista siirtymää kohti luonnontilaisempia eliöyhteisöjä. Joen biologiassa tämä näkyy vaateliiden kala- ja pohjaeläinlajien sekä rapujen runsastumisena ja eliöyhteisöjen monimuotoisuuden kasvuna. Vakaammissa ympäristöolosuhteissa joen eliöstöllä on aikaisempaa paremmat edellytykset muodostaa monimuotoisia ja tasapainoisia eliöyhteisöjä.

Kuormitustilanteen ja veden laadun muutokset näytettyvät monesti viiveellä biologisessa ympäristössä ja vuodesta 1989 tehty Porvoonjoen kalataloudellinen tarkkailu on erinomainen työväline tämän kaltaisten kuormituksen pitkäaikaisvaikutusten selvittämisessä.

Vastavalmistuneen tutkimuksen mukaan:

- Porvoonjoen kalastossa vaateliaampien kalalajien osuus on kasvanut ja esimerkiksi ympäristömuutoksille suhteellisen herkkä kivisimppu esiintyy nyt jo koko pääuoman matkalla.
- Taimenta esiintyy nykyään monin paikoin Porvoonjoen vesistössä ja se esiintyy myös yhdyskuntajätevesien vaikutusalueella. Muidenkin kalalajien lisääntyminen näyttää nykyään onnistuvan ongelmitta Porvoonjoessa.
- Aistinvaraisissa testeissä ei havaittu selkeitä maku- tai hajuvirheitä Porvoonjoen kaloissa. Maku- ja hajuhaittoja tiedetään kuitenkin edelleen esiintyvän joen kuormitetuimmalla alueella, mutta viitteitä on, että haitat olisivat vähentymässä.



Porvoonjoen kalataloudellisen yhteistarkkailun tutkimusraportti vuosilta 2013 - 2015 on valmistunut. Raportti löytyy osoitteesta: <http://www.vesi-ilma.fi/images/pdf/Porvoonjoki2013-2015.pdf>

- Joen myönteinen kehitys on huomattu kalastajien keskuudessa. Kalastajatytyväisyys on yleisesti ottaen parantunut ja asenteet Porvoonjoen tarjoamia kalastusmahdollisuuksia kohtaan ovat muuttuneet positii-visemmiksi. Lahdesta alavirtaan yhdyskuntajätevedet koetaan silti edelleenkin merkittävämpänä kalastusta ja virkistyskäyttöä haittaavana tekijänä.
- Pohjaeläimistöissä on jo useita vuosia ollut havaittavissa myönteistä kehitystä ja myönteinen kehityssuunta on nähtävissä myös jokiosuuksilla, joilla yhdyskuntajätevesikuormitus on voimakasta.
- Rapututkimusten perusteella Porvoonjoen rapukannat voivat entistä paremmin ja ravut lisääntyvät pääuoman voimakkaasti kuormitetuilla osuuksillakin.
- Yhteistarkkailun yhteydessä löydettiin Porvoonjoelle kaksi uutta joen kalastoon ja kalastukseen mahdollisesti haitallisesti vaikuttavaa lajia; hopearuutana (*Carassius auratus gibelio*) ja haikaraimumato (*Posthodiplostomum cuticola*). Hopearuutana on haitalliseksi luokiteltu vieraslaji, joka saattaa viedä elintilaa alkuperäiskalastolta. Haikaraimumato on laakamato (*Platyhelminthes*) jonka toinen toukkavaihe aiheuttaa mustatäplätautia särkikaloissa.

Porvoonjoen biologinen tarkkailu

Porvoonjoen kalataloudellinen yhteistarkkailu selvittää yhdyskuntajätevesien biologisia vaikutuksia Porvoonjoen eliöstössä. Veden kemiallista laatua selvittävistä tutkimuksista poiketen biologiset selvitykset mittaavat kuormituksen yhteisvaikutuksia elollisessa ympäristössä.

Eliöstöt, joihin tarkkailussa keskitytään ovat kalasto, ravusto ja virtapaikkojen pohjaeläimet. Olennaisia osa-alueita tarkkailukokonaisuudessa ovat myös kalastuksen ja kalastajatytyväisyyden seuranta kalastustiedusteluin sekä kalojen aistinvaraiset tutkimukset mahdollisten makuhaittojen havaitsemiseksi.

”Joet ovat vain yhtä terveitä kuin niiden vesissä elävät eliöstöt ja Porvoonjoen eliöstöjen perusteella potilas on toipumaan päin”

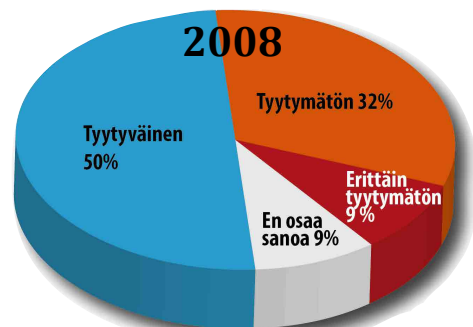
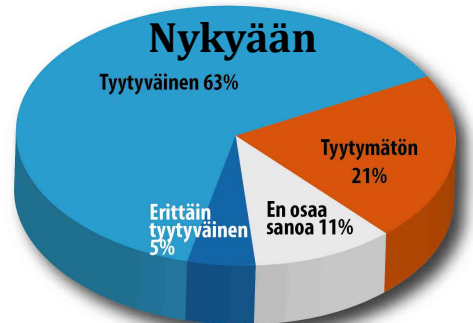
Lisätietoja/tilläggsinformation:

Juha Niemi
toiminnanjohtaja
050-5710335

Mikael Henriksson
tutkija/biologi
050-4900692

Itä-Uudenmaan ja Porvoonjoen vesien- ja ilmansuojeluyhdistys ry.
Föreningen vatten- och luftvård för Östra Nyland och Borgå å rf.

”Kuinka tyytyväinen olette kalastukseenne Porvoonjoen vesistöalueella?”



Nyt valmistuneen tutkimuksen kyselyssä 68 % vastanneista olivat tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä kalastukseensa yhdyskuntajätevesien vaikutusalueella Porvoonjoen pääuomassa. Vuonna 2008 vastaava luku oli 50 %.